



# Minister Funduszy i Polityki Regionalnej

---

Warszawa, data: 27 maja 2025 r.

znak sprawy: DSR-VIIIa.054.1.2025.RG

**Pan**  
**Szymon Hołownia**  
**Marszałek Sejmu RP**

**Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 9550 Pani Poseł Lidii Czechak w sprawie  
większego dostosowania kryteriów programów inwestycyjnych do możliwości  
małych i średnich miast**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację, w której zostały postawione pytania dotyczące poprawy warunków rozwojowych dla miast małych i średnich, przedstawiam następujące informacje.

**Pytanie 1. Czy planowane jest stworzenie dedykowanego programu lub funduszu umożliwiającego finansowanie dokumentacji projektowo-technicznej przed rozpoczęciem właściwych naborów na inwestycje?**

Małe i średnie miasta często stoją przed wyzwaniem skutecznego aplikowania o zewnętrzne środki finansowe związane z rozwojem lokalnym. Jednym z elementów efektywnego ubiegania się o finansowanie projektów jest ich dobre przygotowanie nie tylko pod względem koncepcyjnym i strategicznym, ale także techniczno-inżynierskim. W przypadku finansowania projektów ze środków polityki spójności nie jest wykluczone dofinansowanie ze środków europejskich przygotowania dokumentacji projektowej, jako samodzielnego projektu lub jako elementu większego projektu np. inwestycyjnego. Typy działań, katalog beneficjentów czy zasady wsparcia określają Instytucje Zarządzające programami krajowymi i regionalnymi (IZ), które zostały ujęte w programach oraz Szczegółowych Opisanach Priorytetów (SZOP), które są dostępne na stronach internetowych poszczególnych IZ. Co do zasady to IZ określa czy w ramach

konkretnych projektów koszty związane z przygotowaniem dokumentacji technicznej, w tym koncepcji, projektów budowlanych, analiz środowiskowych czy kosztorysów, będą wydatkami kwalifikowalnymi, czyli będą pokryte z programów.

**Pytanie 2 Jakie działania podejmuje Ministerstwo w celu wyrównania szans pomiędzy różnej wielkości ośrodkami w kontekście dostępu do funduszy zewnętrznych?**

Obok działań inwestycyjnych realizowanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, podejmowane są również inicjatywy, których celem jest rozwój kompetencji i zdolności samorządów lokalnych m.in. z obszarów wiejskich i małych miast do współpracy w partnerstwach JST, planowania strategicznego i realizacji projektów rozwojowych, w tym również przygotowania dokumentacji projektowo-technicznej przed rozpoczęciem aplikowania o środki unijne i krajowe.

Jedną z inicjatyw podjętych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej jest wdrożony w latach 2020-2023 projekt doradczy finansowany z Polityki Spójności UE pn. Centrum Wsparcia Doradczego, w ramach którego ponad 700 samorządów lokalnych z 76 partnerstw JST z całej Polski, w tym z obszarów wiejskich oraz małych i średnich miast uzyskało profesjonalne doradztwo. Wspierano dwa kluczowe obszary kompetencji samorządów. Pierwszy obszar dotyczył umiejętności w zakresie projektowania i przyjęcia strategii terytorialnych partnerstw JST. Drugi obszar, to wzmocnienie potencjału administracji lokalnej w zakresie kluczowych kompetencji zarządczych i specjalistycznych. Ważnym aspektem projektu była także promocja korzyści ze współpracy i angażowanie partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych do wspólnej pracy nad kreowaniem rozwoju partnerstwa. Szczegółowe informacje o projekcie są dostępne na stronie: <https://cwd.info.pl/>.

Kolejną inicjatywą jest program „Rozwój Lokalny”, który był finansowany z Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021. Budżet Programu wynosił 117,6 mln euro. W ramach Programu „Rozwój Lokalny” 29 miast średnich i małych otrzymało kompleksowe wsparcie rozwojowe ukierunkowane na wzmocnienie spójności społecznej i gospodarczej poprzez realizację kompleksowych projektów rozwojowych (infrastrukturalnych i miękkich) dotyczących m.in. jakości środowiska, przedsiębiorczości, jak też doradztwo w zakresie wzmocnienia zdolności administracji lokalnej, służącej realizacji długookresowych, zintegrowanych celów rozwojowych miast. Zebrane w ramach Programu doświadczenia beneficjentów, pozyskana wiedza i praktyki będą szeroko rozpowszechniane wśród pozostałych samorządów. Z działaniami i efektami poszczególnych projektów można zapoznać się na stronie [www.eog.gov.pl](http://www.eog.gov.pl) oraz na dedykowanych projektom stronach miast - beneficjentów. Dodatkowo, miasta – beneficjenci Programu „Rozwój Lokalny” otrzymały w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 (POPT) dodatkowe wsparcie w łącznej wysokości niemal 60 mln zł, m.in.

na działania związane z przygotowaniem dokumentacji dla inwestycji uzupełniających względem działań podstawowych finansowanych w przedmiotowym Programie. W ten sposób będą one gotowe do aplikowania o środki, gdy uruchomione zostaną konkursy w ramach perspektywy funduszy UE na lata 2021-2027.

Ponadto, w I kwartale 2024 r. ogłoszono nabór na projekty w ramach nowego instrumentu finansowego: Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Program jest skierowany do 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze wskazanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Celem Programu jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych w średnich miastach i pomiędzy nimi. Wnioskodawcy mogą ubiegać się o realizację kompleksowych projektów ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia. Na nabór jest przeznaczonych łącznie 1 424 mln zł. Częścią Programu jest komponent ekspercko-doradczy w postaci szkoleń i doradztwa ze strony ekspertów Związku Miast Polskich. Więcej informacji o Programie dostępnych jest na stronie [www.programszwajcarski.gov.pl](http://www.programszwajcarski.gov.pl).

Wzmocnienie instytucjonalne samorządów lokalnych to także wzmocnienie procesów rewitalizacyjnych w miastach. W ramach konkursu dotacji MFiPR pn. Modelowa Rewitalizacja Miast dzięki współpracy z Urzędami Marszałkowskimi gminy otrzymały wsparcie w prowadzeniu działań rewitalizacyjnych, w szczególności przygotowanie programów rewitalizacji, dokumentacji inwestycyjnej (w każdym regionie utworzono Zespół ds. rewitalizacji). W ramach Polityki Spójności UE ze środków Programu Operacyjnego Pomocy Technicznej na lata 2014-2020 na rewitalizację przeznaczono ponad 66 mln zł. Wypracowane przez miasta i regiony modelowe i pilotażowe dobre praktyki są udostępniane poprzez Krajowe Centrum Wiedzy o Rewitalizacji ([www.rewitalizacja.gov.pl](http://www.rewitalizacja.gov.pl)), które jest serwisem informacyjno-edukacyjnym, zajmującym się promocją i upowszechnianiem wiedzy na temat kompleksowego podejścia do rewitalizacji.

W ramach Polityki Spójności UE w perspektywie 2021-2027 uruchamiane są dwie inicjatywy dotyczące wsparcia samorządów w programowaniu i realizacji rewitalizacji:

1) trzecia edycja współpracy z Zespołami ds. Rewitalizacji funkcjonującymi w Urzędach Marszałkowskich – projekt pn. Regiony Rewitalizacji. Edycja 3.0 zaplanowany na lata 2024-2027. Projekt obejmuje:

- wsparcie funkcjonowania Zespołów ds. Rewitalizacji w Urzędach Marszałkowskich,
- wsparcie edukacyjne dla gmin w zakresie rewitalizacji,
- wsparcie doradcze,
- wymianę doświadczeń,
- monitorowanie rewitalizacji,
- promocję dobrych praktyk rewitalizacyjnych,

- Regionalne Granty na Rewitalizację – realizację grantów dla gmin i NGO na działania związane z angażowaniem społeczności lokalnych na etapie wdrażania gminnych programów rewitalizacji.

Na realizację projektu zaplanowano 80 mln zł dotacji z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 (PTFE), Priorytet 2: Skuteczni beneficjenci.

2) projekt Narodowego Instytutu Dziedzictwa pn. Centra Kompetencji ds. Rewitalizacji w Narodowym Instytucie Dziedzictwa. Projekt ten obejmuje wsparcie funkcjonowania 8 Centrów Kompetencji ds. Rewitalizacji, które zapewnią będą wsparcie doradcze z zakresu dziedzictwa kulturowego i jego znaczenia w procesie rewitalizacji, w tym specjalistyczne wsparcie w zakresie ochrony i wykorzystania obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarach rewitalizacji.

Na realizację projektu w latach 2024-2027 przeznaczono dotację celową w wysokości około 4 mln zł z programu Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027, Priorytet 2: Skuteczni beneficjenci.

Ponadto od 2017 roku Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej wciąż realizuje projekt pod nazwą Partnerska Inicjatywa Miast (PIM). PIM jest programem doradczym, nie oferuje środków na inwestycje, a wsparcie merytoryczne w identyfikowaniu i szukaniu rozwiązań dopasowanych do lokalnych wyzwań i możliwości. Inicjatywa powstała jako odpowiedź na zgłaszaną przez samorządy potrzebę wymiany wiedzy i doświadczeń między miastami, a także pozyskiwania pomysłów na wzmacnianie potencjału rozwojowego polskich miast i budowania odporności. Podczas prac, miasta otrzymują możliwość indywidualnych spotkań sieci i wizyt studyjnych, indywidualnych konsultacji z ekspertami tematycznymi, możliwość wizyt zagranicznych i wsparcie merytoryczne od ekspertów tematycznych oraz resortowych, którzy również biorą udział w projekcie. Do tej pory zrealizowano dwie edycje projektu w latach: 2017-2019 (sieci: mobilność, jakość powietrza, rewitalizacja), 2021-2023 (sieci: miasto zielone, cyfrowe, inicjatyw PPP). Aktualna, trzecia edycja rozpoczęła się w lipcu 2024 i potrwa do 2026. W obecnej edycji miasta pracują w trzech sieciach tematycznych: miasto dostępnych mieszkań, miasto efektywne energetycznie i miasto kompaktowe. Łącznie we wszystkich edycjach wsparto prawie 100 polskich miast różnej wielkości we wszystkich województwach.

Z poważaniem

Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz

/podpisano elektronicznie/